

Restaurálási dokumentáció

Készítette: Szalai Veronika, Szokán Erika
Restaurálás időpontja: 2017 október-november
Tárgy adatai, leírása:
tulajdonos: Betléri Andrásy Kastély Könyvtára
méretei:

szélesség: 160 mm

hosszúság: 210 mm

gerinc vastagság: 75 mm

leltári szám: 7258

Szerző, cím: KULCSÁR, György: Postilla Evangeliumok, mellicet esztendő általá keresztyének győlekezetibe szoktak olvasni és hirdetni Kultsár György Alasó Lynduai prédikátor által 1574 esztendőben. Alsó Lyndua, 1574, pp. 561

Leírása:

Egészbőr borítású duplabordára fűzött kötet. A bőr vaknyomással díszített. A címoldal és az előzők elé négy, a hátsó előzők és a könyv vége közé három kézírásos lapot tettek be, de nincsenek a könyvhöz fűzve vagy ragasztva. A címlapon több kézírásos bejegyzés látható, a címoldal hátulján könyvtári pecsét és leltári szám olvasható. Az előzőklapokon kézírásos, tintával írt szöveg látszik. A könyvön belül több kézírásos, tintával készült bejegyzés van. A könyv gerincén felülre és az első tábla bal felső sarkába papír cédulát ragasztottak.

Az első és hátsó táblák elejére két-két lyukat fúrtak.

Készítéstechnikai megfigyelések:

Egészbőr borítású, fatáblás, négy kenderzsineg duplabordára fűzött kötet. A vaknyomásos díszítést görgetővel és egyes bélyegzőkkel készíthették. A fatáblákon megvannak a csatoknak kialakított helyek, de a csatoknak vagy a hozzájuk tartozó bőrszíjaknak semmi nyoma nincs. A táblák elejét átfúrták, valószínűleg bőrszíjat fűztek bele a táblák rögzítéséhez, de a szíjból nem maradt meg semmi.

A könyvtest elé és után kézírásos lapokat tettek. A könyv lapjai kézi merítésű rongypapírból vannak, a címlapot két színnel, feketével és pirossal nyomtatták.

A gerincet öt darab kézzel írt pergamen csíkkal kasírozták le. A fatáblákat fa pecekkel rögzítették a könyvhöz.

Állapotleírás:

A bőrborítás a táblák élein és sarkain kopott, hiányos. A gerincen a bőr fejnél és lábnál hiányos. A barkaréteg a használat során megkopott. A bőr felületén rovarkárosítás nyomai látszanak.

Az első fatábla kettétört. A táblák a sarkoknál hiányosak, az élek mentén lekoptak, rovarkárosítás nyomai látszanak rajtuk.

Az előzőklapok és az utánuk betett kézírásos lapok szennyezettek, foltosak, akárcsak a könyv első és utolsó 5-6 lapja. A könyvtestet alkotó papírlapok a koruknak megfelelő állapotban vannak. A könyvtest 482. oldalától az ívfüzetek kicsúsztak a helyükből.

Kezelés:

Az előzéklapokat a száraz tisztítás után Klucel-Mmel nedvesítettem, hogy le tudjam választani a táblákról. A könyv eredeti bőrborítását ezután fejttem le a táblákról. A könyvtestről leválasztottam az első három és az utolsó két ívfüzetet.

A fa táblákat nem emeltem le a könyvről, azok javítását el lehetett a könyvön is végezni.

Az előzéklapokat, a kézírásos lapokat valamint a könyv első 16 és utolsó 8 lapját a száraz tisztítást követően nedves tisztítással is kezeltem. Az áztatást követően Klucel-M használatával konzerváltam a lapokat, és enyhén préselve szárítottam őket.

A könyvtest lapjait szárazon tisztítottam, a gerinc mellé összegyűlt szennyeződést szintetikus szűrő ecsettel távolítottam el. A könyvtestből kicsúszott íveket a leválasztásuk nélkül fűztem vissza a helyükre.

A lapok javítását és pótlását japánpapír felhasználásával végeztem. Ragasztónak Planatol BB superior és Klucel-M keverékét használtam.

A könyvtest elé és után betett kézírásos lapokat úgy javítottam ki, hogy a könyvtesthez fűzhetőek legyenek. Új áthajtásos előzéket készítettem a kijavított ívfüzetekre és vászoncsíkot is hajtottam át az új előzékek elé.

Az eredeti bordákra fűztem vissza a leválasztott íveket és a kijavított kézírásos lapokat pamut cérna felhasználásával.

A fa táblákat a könyvön javítottam ki, a kipótlásukat fával, ragasztással végeztem. A kisebb lyukakat fatapasszal tömítettem.

Új oromszegőket készítettem a könyvre. A lecsiszolt táblákra új egész bőr borítást készítettem. Erre dolgoztam vissza a letisztított eredeti bőrborítást. A ragasztáshoz Planatol BB superior és Klucel-M keverékét használtam. A bőr tisztásához radírt és ökörepés szappant használtam. Az eredeti bőrborítást enyhén leserfeltem a húsoldal felől, ahol ez szükséges volt.

A fatáblák belsejét több réteg japánpapírral béleltem ki, így készítve el a bőrborítás ellenkasírozását. Az új előzéklapok kiragasztása után ragasztottam ki rájuk a könyv eredeti előzéklapjait. A könyv elveszett bőr szíjait újjakkal pótoltam.

A könyv bőr borítását mikrokristályos viasszal vontam be.

A könyv porvédő tokban került visszaadásra.

A könyv gerincéről leválasztott pergamen csíkokat és a kötésből kikerült más anyagokat, tisztítás után, a könyvhöz mellékelve adtam át.

Felhasznált anyagok:

Klucel-M, Planatol BB superior, japán papír, mikrokristályos viasz (Reneszánsz viasz), radír (SeedBrand 510 forink and pencil), mikroszálás törlőkendő (85 % viszkóz és 15 % polipropilén), ökörepés szappan

Tárolási javaslat:

A tárgy raktári elhelyezése:

16-18 °C, 50-55% RH, tokban tárolva, ami védi a portól.

A tárgy kiállítása:

20 °C, 50-55% RH, 50 Lux fényerősség mellett

A tárgy szállítása:

Savmentes anyagokba csomagolva, dobozban rögzítve, hogy ne tudjon csúszkálni.

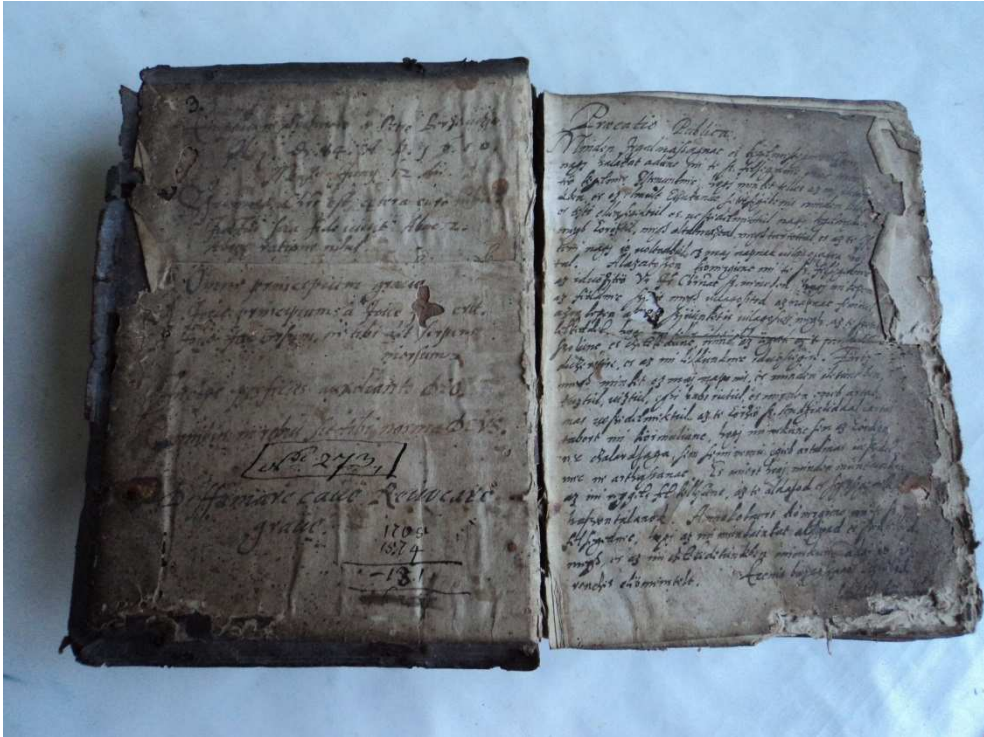
Fotódokumentáció:

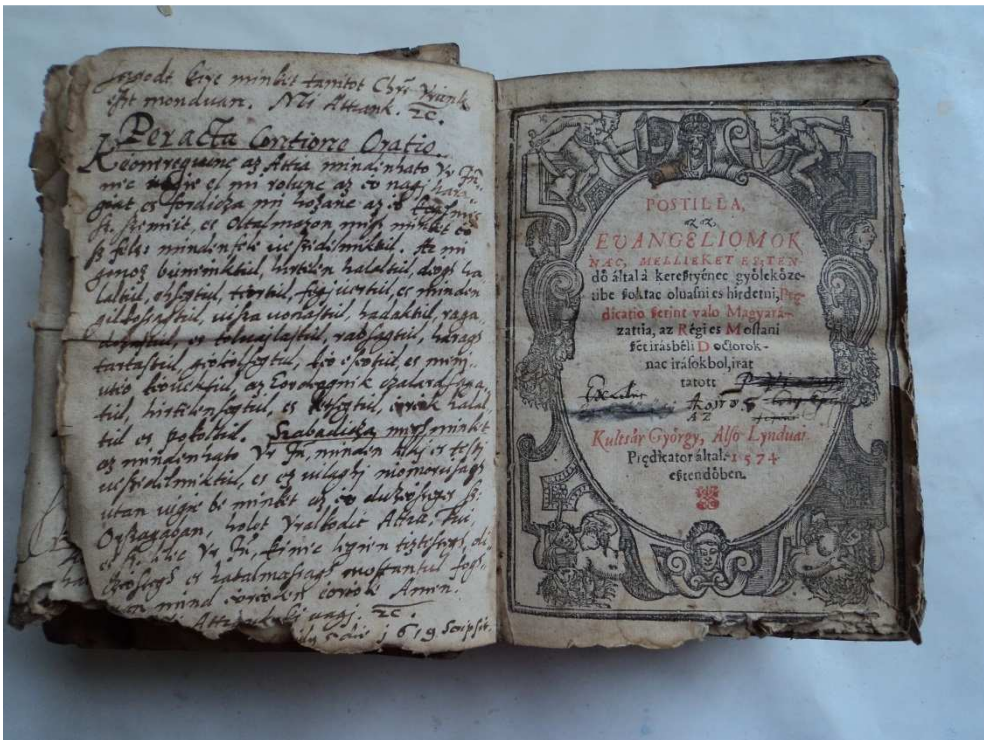
1. ábra Az első tábla átvételi állapota

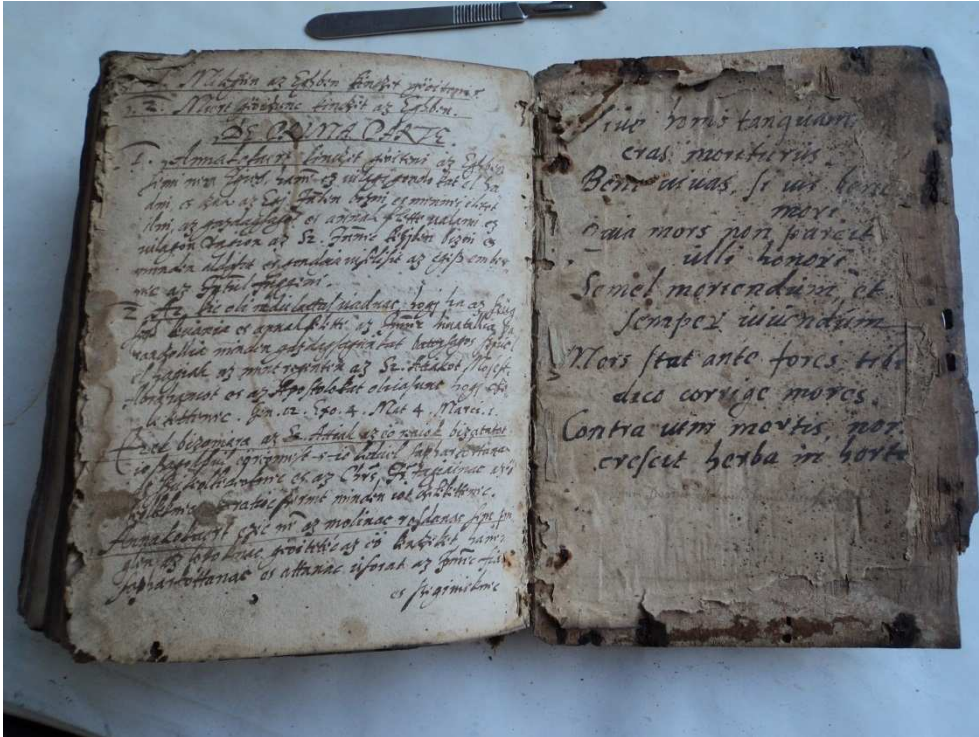
2. ábra A hátsó tábla átvételi állapota

3. ábra Az első előék restaurálás előtt

4. ábra A címlap restaurálás előtt

5. ábra A hátsó előzék restaurálás előtt

6. ábra A könyvről lefejtett bőrborítás

7. ábra A pergamen csíkok a könyv gerincén

8. ábra A megtisztított eredeti bőrborítás

9. ábra Az eltört első tábla ragasztás után

10. ábra A kipótolt hátsó tábla

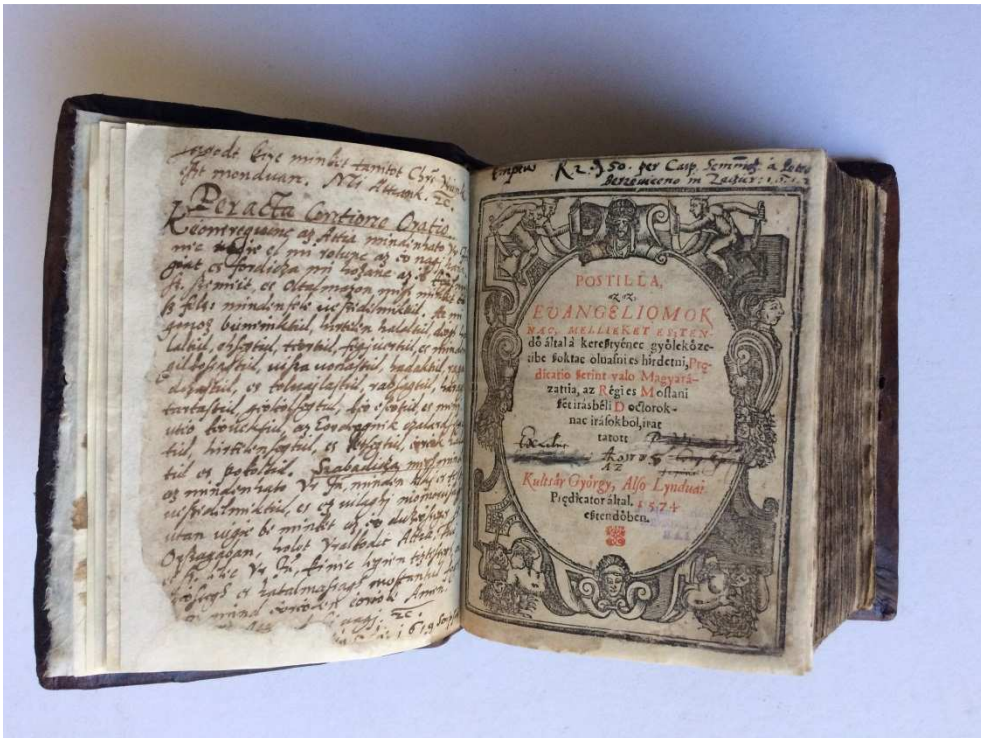
11. ábra A restaurált könyv első táblája

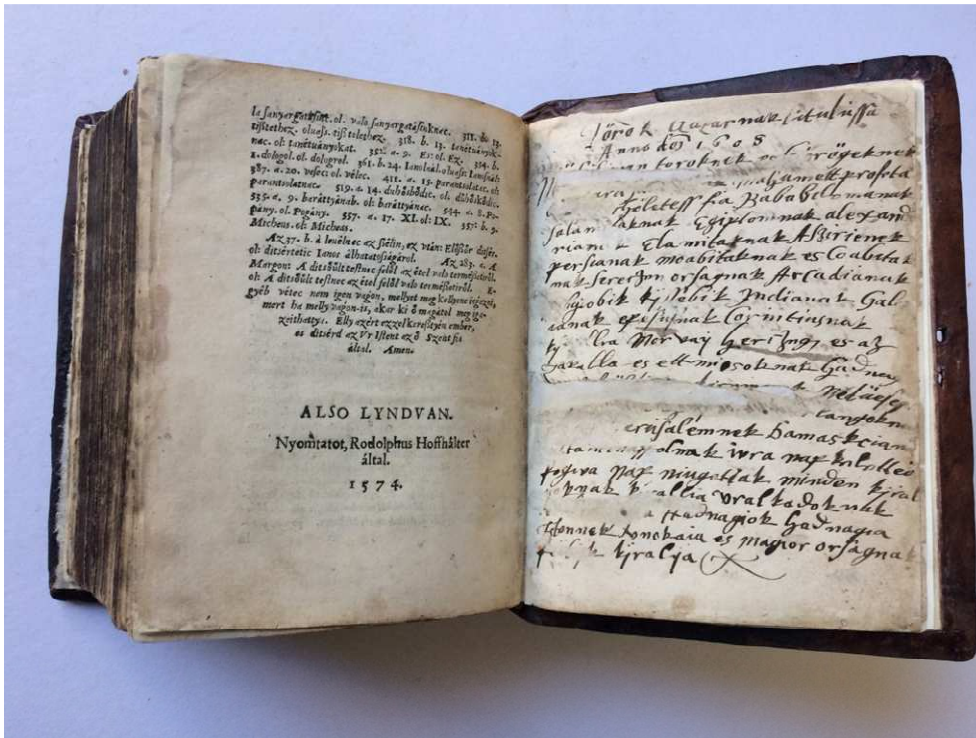
12. ábra A restaurált könyv gerince

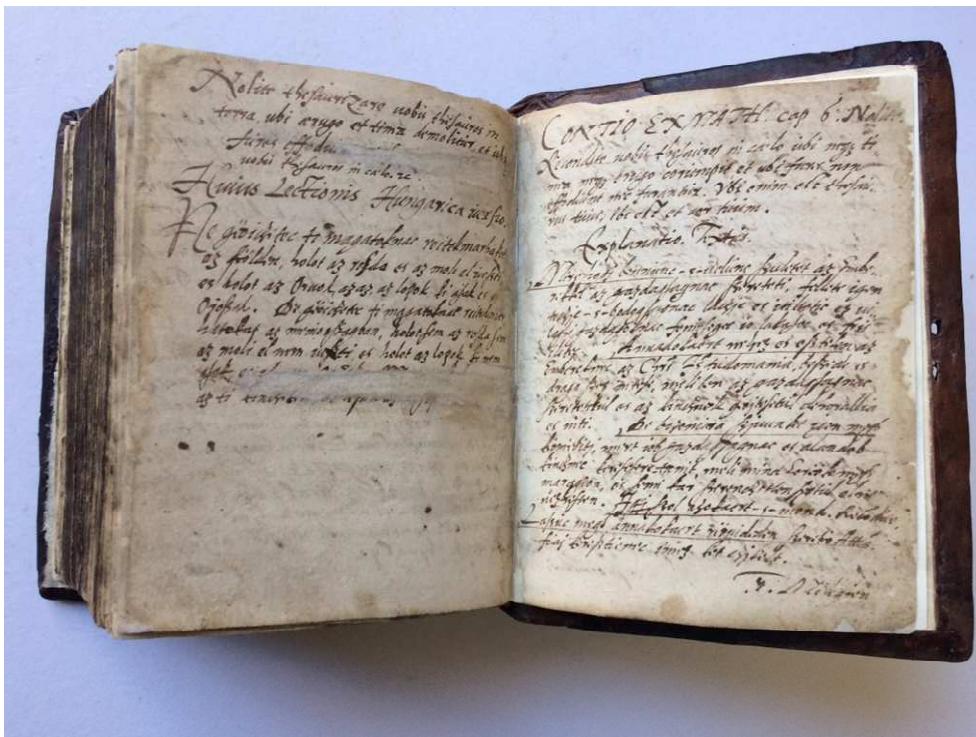
13. ábra A restaurált könyv a bőrszíjakkal

14. ábra A restaurált címlap

15. ábra A restaurált utolsó oldal

16. ábra A restaurált kézírásos lapok